

Hr. sorenskriveren i Rana,

M o o .

Underskrevne tør med dette be om å få tilsendt utskrift av Rana herredsretts dommer

1) 13. februar 1946 i straffesak mot Trygve Engen, tiltalt for overtredelse av "landssvikanordningen."

2) 2. juli 1946 i straffesak mot Inga Dverseth Engen, tiltalt etter samme anordning.

~~Straumholmen~~ En har ikke tidligere bedt om eller mottatt utskrift av de nevnte dommer Straumholmen 4. okt. 1947.

Trygve Engen.

Går tilbake til herr Trygve Engen, Straumholmen, idet de
begjærte utskrifter vedlegges.

RANA HERREDSRETT, M., 9/10 1947.

Swalvåberg.
ben.

Vedlegg.

Herr politimesteren i Helgeland,

Mosjøen.

Ad sak nr. 1080 Ls.

Til svar til Deres brede datert 8. f. md. om gjeninnsettelse i fradømte rettigheter, skal meddeles:

Jeg har aldri erkjent meg skyldig i noen forbrytelse mot norsk lov og gjør det fremdeles ikke, kort sammenfattet av flg. grunner:

1. Den såkalte "landssvikanordning" som jeg er dømt etter, er ~~avgitt~~ sikkert i strid med Gr. l. pgr. 97.

2. Da krigstilstanden i Norge rettslig sett opphørte den 10. juni 1940, er str. l. pgr. 96 følgelig feil anvendt.

3. De subjektive betingelser for straffbarhet har for mitt vedkommende ikke vært tilstede.

Under disse omstendigheter må det være inkonsekvent å motta benådning i noen form. Bare fullstendig ressoppreisning kan godtas, enten ved gjenopptakelse av saken og frifinnelse, eller ved rettslig kjennelse for et alle dommer som er avsagt på dette grunnlag er uriktige og ulovlige.

Under henvisning til Gr. l. pgr. 20, annet punktum, tillater jeg meg derfor å meddele at jeg ~~ikkxxxnxxxnxxxnxxx~~ foreløpig ikke ønsker å bli gjeninnsett i de omskrevne rettigheter.

Strømholmen 27/3 1951.

Vyrdsamt,

TILTALEBESLUTNING

Statsadvokaten for landssviksaker

i

Nordland

Gjør vitterlig:

...~~avtrykke~~ve Engen..... født 12/10 - 1906,
(navn)

bopel Straumholmen i Sør-Rana.....

settes med dette under tiltale

ved ..Rana herredsrett, avdeling for landssviksaker.

- I. Etter provisorisk anordning av 15. desember 1944 om tillegg til straffelovgivningen om forræderi (landssvikanordningen) § 3, jfr. § 2, nr. 1, som setter straff for den som etter 8. april 1940 har vært medlem eller søkt om eller samtykket i å bli medlem av Nasjonal Samling eller organisasjon knyttet til den.
- II. Etter samme anordning § 3, jfr. § 2 nr. 2, som setter straff for den som etter 8. april 1940 har støttet slik organisasjon som nevnt under nr. 1 eller straffbare tiltak som den har satt i verk.
- III. Etter samme anordning § 3 jfr. § 2 nr. 4, som setter straff for den som etter 8. april 1940 har foretatt noen handling som uten å gå inn under bestemmelsene i § 2 nr. 1—3, rammes av noen bestemmelse i straffelovens kap. 8, eller 9 eller i krigsartiklene i den militære straffelov, i dette tilfelle straffelovens § 86 som retter seg mot den, som rettsstridig bærer våpen mot Norge, eller som under en krig, hvori Norge deltar, eller med sådan krig for øye yter fienden bistand i råd eller dåd eller svekker Norges eller noen med Norge forbunden stats stridsevne.

Grunnlaget for tiltalen er:

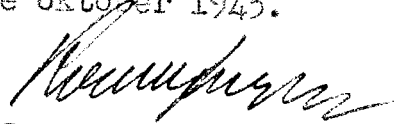
1. Tiltalte meldte seg i august i 1941 inn i Nasjonal Samling, hvor han siden har stått som medlem, betalt kontingent og deltatt i medlemsmøter. Han var propagandaleder fra 1942 til høsten 1944 for Sør - Rana lag av N.S. og fra januar 1945 til kapitulasjonen fungerte han som lagfører for samme lag. Han deltok aktivt under nasifiseringen av Norges Bondelag som kretssekretær for Rana krets og fungerte som sådant helt til kapitulasjonen. Han var også medlem av Nasjonal Samlings Hjelpeorganisasjon og var propagandaleder for denne organisasjon fra 11/11-1944 til 18/8 - 1944.

til 18/8 - 1944.

- 2.) Han var særlig aktiv som propagandaleder. Han delte ut ~~xxx~~ propagandastoff, holdt foredrag på N.S. møter og skrev avisartikler til fordel for N.S. således "Nasjonal kløyving eller?" i Norsk jord i 1944.
- 3.) Han ble etter søknad av 28/1 - 1944 opptatt i Hirden og deltok i oktober 1944 i et 14 dagers vaapenkurs paa Rinnan i Trøndelag ved Hirdens alarmerheter. Under dette kurset avla han den 23/10 - hirdeden.
- 4.) I juni 1944 anmeldte han lærer Sverre Lund, Straumholmen til nasistlensmannen i Hemnes for angivelig paa illegal politisk propaganda.
- 5.) Som medlem av herredstinget og varaordfører i Sør - Rana var han med paa 2 eller 3 ganger å bevilge beløp paa fra kr. 500,00 til kr. 1.000,00 av kommunens midler til Den Norske legion og Frontkjemperkontoret. I 1944 ga han av egne midler kr. 10,00 til Frontkjemperkontor.

Med hjemmel i Landssvikanordningens § 15, vilde i saken også bli nedlagt påstand om inndragning av tiltaltes lønn som formann i Jordstyret med kr. 900,00. Denne stilling har tiltaltes oppnaadd i kraft av sitt medlemskap i Nasjonal Samling.

B o d ø, den 19de oktober 1945.

**Statsadvokaten for landssviksaker
i Nordland, Bodø.**

(Stevning til tiltalte til
hovedforhandling ved
herreds eller byrett
etter str.pl. § 377.)

Stevning.

Ons-dag den 13.febr. 19 46 kl. 10,00 middag blir det
holdt hovedforhandling ved Rana herreds- rett
i Losjelokalet på Mo

i offentlig straffesak mot Trygve Engen, Straumholmen
tiltalt for overtr. av Landssvikanordningen

Politimesteren i har begjært saken fremmet
etter str.pl. § 377, 4. ledd.

Til å møte ved hovedforhandlingen stevnes

tiltalte Trygve Engen, Straumholmen, S-Rana.
p.t. Toppen fangeleir,
Mosjøen.

(og vergen)

Møter ikke tiltalte, blir han hentet, eller saken blir fremmet og pådømt uten
hensyn til uteblivelsen, og uteblivelsen kan regnes som tilståelse.

(Møter ikke vergen, blir saken fremmet i hans fravær. Vergen er ikke pliktig
til å møte og får ikke erstattet utlegg til reisepenger.)

Bevisoppgave:

Rana herreds rett 4.febr. 19 46

Björn
hj.sktor.

Til Trygve Engen, Straumholmen i Sør Rana.

Etter lov nr. 3 av 22. mai 1953 om endringer i lovgivningen om rettighetstap skal de som har fått begrenset rettighetstap etter landssvikanordningens § 11 nr. 1 eller landssviklovens § 10 nr. 1 (tap av stemmerett i offentlige anliggender) få denne rettighet igjen, når de i forbindelse med rettighetstapet ikke er idømt strengere straff enn frihetsstraff inntil 3 år. For den som er idømt frihetsstraff over 3 år faller stemmerettstapet bort etter 5 år regnet fra den dag frihetsstraffen er utstått eller domfelte er løslatt på prøve eller straffen er foreldet, ettergitt, utsatt ved benådning eller lignende.

I henhold til ovenstående har :

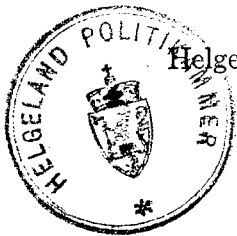
Navn: Trygve Engen

født: 12. oktober 1906 i Sør Rana

Adresse : Straumholmen

igjen stemmerett i offentlige anliggender.

Samtidig underrettes for den som er idømt rettighetstap etter landssvikanordningens § 11 nr. 4, 5, 8 og 9 eller landssviklovens § 10 nr. 4, 5, 8 og 9 at disse rettighetstap også er bortfalt i henhold til lov nr. 3 av 22. mai 1953. Dette gjelder likevel ikke den som er fradømt retten til å inneha stilling som sakfører, læge, dyrlæge, apoteker, jordmor, prest eller menighetsforstander, bestyrer av eller lærer ved undervisningsanstalt, oppdragelsesanstalt eller barnehjem eller som skipsfører.

Helgeland politimesterembete, Mosjøen, den

20. august 1953.

Ola Ruge - Ah

Sendes i gjennemslag herr manntalsføreren i

til underretning.

D s.

U t s k r i f t
av
R e t t s b o k
for
Rana herredsrett.

- - - -

- - - -

-m- - - -

År 1946 den 13. februar ble rett holdt i Losjelokalet i Mo. i Rana.

Rettens formann: sorenskriver Bj. Rognlien, Bodø.

Domsmenn: 1. Håkon Lysheim, Storforshei.

2. Robert Boldermo, Korgen,

som begge har avgitt forsikring før.

Protokollfører: Sevall Laberg.

Sak nr. 26/1945.

Den offentlige påtalemyndighet
mot

Trygve Engen, Sør-Rana,

tiltalt for overtredelse av landssvikanordningen.

Til stede: Aktor, o.r. sakfører Bjørn Krane, Mo.

Privat forsvarer: o.r. sakfører Einar Grimsø, Rørøy.

Tiltalte møtte.

- - - - -

.....
.....
Etter stemmegivning og rådslagning for lukkede dører ble det avsagt sådan enstemmig

d o m:

Trygve Engen er en 39 år gammel gift gårdbruker fra Sør-Rana med 4 barn, formue ca. kr. 6.000.- og inntekt 1944 kr. 3.800.-, tidligere ikke straffet.

Han er av statsadvokaten for landssviksaker i Nordland den 19/10 1945 satt under tiltalte ved Ranaherredsrett, avdeling for landssviksaker.

I. Etter provosorisk anordning av 15. desember 1944 om tillegg til straffelovgivningen om forræderi (landssvikanordningen) § 3, jfr. § 2, nr. 1, som setter straff for den som etter 8. april 1940 har vært medlem, eller søkt om eller samtykket i bli medlem av Nasjonal Samling eller organisasjon knyttet til den.

II. Etter samme anordning § 3, jfr. § 2 nr. 2, som setter straff for den som etter 8. april 1940 har støttet slik organisasjon som nevnt under nr. 1, eller straffbare tiltak som den har satt i verk.

III. Etter samme anordning § 3, jfr. § 2 nr. 4 som setter straff for den som etter 8. april 1940 har foretatt noen handling som uten å gå inn under bestemmelsene i § 2 nr. 1-3, rammes av noen bestemmelse i straffelovens kap. 8, eller 9, eller i krigsartiklene i den militære straffelov, i dette tilfelle straffelovens § 86 som ~~setter straff for~~ ^{retter seg mot} den som rettsstridig bærer våpen mot Norge, eller som under en krig hvori Norge deltar, eller med sådan krig for øye, yter fienden bistand råd eller dåd eller svekker Norges eller noen med Norge forbunden statsstridsevne.

Grunnlaget for tiltalen er:

1. Tiltalte meldte seg i august 1941 inn i Nasjonal Samling hvor han siden har stått som medlem, betalt kontingent og deltatt i medlemsmøter. Han var propagandaleder fra 1942 til høsten 1944 for Sør-Rana lag av NS. og fra januar 1945 til kapitulasjonen fungerte han som lagfører for samme lag. Han deltok aktivt under nasifiseringen av Norges Bondelag, som kretssekretær for Rana krets og fungerte som sådan helt til kapitulasjonen. Han var også medlem av Nasjonal Samlings Hjelpeorganisasjon og var propagandaleder for denne organisasjon fra 11/11 1943 til 18/8 1944.

2) Han var serlig aktiv som propagandaleder. Han delte ut propaganda-stoff, holdt foredrag på NS-møter og skrev avisartikler til fordel for NS, således "Nasjonal kløyvind eller? i Norsk Jord i 1942.

3) Han ble etter søknad av 28/1 1944 opptatt i Hirden og deltok i oktober 1944 i et 14 dagers våpenkurs på Rinnan i Trøndelag ved Hirdens Alarmerheter. Under dette kurset avla han den 23/10 hirdeden.

4) I juni 1944 anmeldte han lærer Sverre Lund, Straumholmen til nasistlensmannen i Hemnes for angivelig illegal politisk propaganda.
5) Som medlem av herredstinget og varaordfører i Sør-Rana var han med på 2 eller 3 ganger å bevilge beløp fra kr. 500.00 til kr. 1.000.00 av kommunens midler til Den Norske Legion og Frontkjemperkontoret. I 1944 ga han av sine egne midler kr. 10.00 til Frontkjemperkontoret.

Med hjemmel i landssvikanordningens § 15 vil det i saken også bli nedlagt påstand om inndragning av tiltaltes lønn som formann i Jordstyret med kr. 900.00. Denne stilling har tiltalte oppnådd i kraft av sitt medlemsskap i Nasjonal Samling.

Tiltalte og 8 vitner har møtt under hovedforhandlingen og avlagt forklaring. Dessuten er lest opp de dokumenter som er nevnt i rettsboken.

Retten finner det bevist at tiltalte var medlem av Nasjonal Samling fra 1. august 1941 til kapitulasjonen, har betalt kontingent ut 1944 og deltatt i medlemsmøter. Han var propagandaleder fra 1942 til 1944 for Sør-Rana lag, og fungerte fra januar 1945 som lagfører. Han ble automatisk medlem av N.S.H. og var propagandaleder i denne organisasjon fra 11/11 1943 til 18/8 1944.

Ved dette forhold har han overtrådt landssvikanordningens § 2 nr. 1.

Som propagandaleder delta han ut propagandastoff, holdt to foredrag på NS-møter og skrev et par avisartikler bl.a. i Norsk Jord i 1942. Etter søknad av 28/1 1944 ble han opptatt i Hirden og deltok i oktober 1944 i et 14 dagers våpenkurs på Rinnan ved Hirdens Alarmerenheter, og avla herunder hirdenden.

Ved dette forhold har han overtrådt § 2 nr. 2.

Det er videre på det rene at han som medlem av herredstinget i Sør-Rana var med på å bevilge to eller tre ganger fra kr. 500.- til kr. 1000.- til Den norske legion og Frontkjemperkontoret og selv betalt kr. 10.- til Frontkjemperkontoret i 1944.

Ved dette forhold har han overtrådt anordningens § 2 nr. 4.

Han må bli å straffe for disse overtreddelser etter anordningens § 3, jfr. strl. § 86, idet han har forstått at han ytet fienden bistand.

Straffen finnes passende å burde settes til tvangarbeid i 1 år og 8 måneder med fradrag for utholdt varetektsarrest fra 14. mai 1945 med 277 dager, bot kr. 3000.- og tap av de rettigheter som er nevnt i anordningens § 11, 1 til 4 i ti år.

I skjerpende retning er lagt vekt på at det foreligger flere straffbare forhold, at tiltalte med iver har gått inn for Nasjonal Samling, og anmeldte til lensmannen at endel polske krigsfanger var flyktet med den følge at det ble tysk rassa.

I formildende retning at tiltalte som var nasjonalt inn-

stillet og i 1940 skrev offentlig mot "Quisling og andre eventyrere" har sluttet seg til NS ut fra en misforstått idealisme. Han har fått det beste skussmål også for sin ~~vare~~retakelse av bygdens interesser overfor tyskerne.

Ved fastsettingen av boten er det tatt omsyn til at formuen består i et mindre gårdsbruk og at han lever i formuesfellesskap med sin hustru som ikke var medlem av NS.

Retten finner ikke at det er bevist at tiltalte gikk inn for å nasifisere Norges Bondelag og heller ikke at han kan straffes for å ha fungert som kretssekretær, da han også var dette før krigen.

Heller ikke finner retten at han ved sin anmeldelse av lærer Sverre Lund har vært seg bevisst at han ~~kun~~ kunne yte fienden bistand. Han har i anmeldelsen uttrykkelig sagt at han ikke ønsket offentlig påtale og saka ble etter hans ~~anmelding~~ anmodning ordnet under et meglingsmøte hos lensmannen.

Han må derfor bli å frifinne for disse punkter i tiltalen.

Da tiltalte ble ansatt i jordstyret som formann før sitt medlemskap i NS og ansettelsen var saklig begrunnet, har aktor ikke påstått inndragning av lønnen.

I saksomkostninger må han betale kr. 25.00.

D o m s s l u t n i n g:

Trygve Engen dømmes for overtredelse av provisorisk anordning av 15. desember 1944 § 3, jfr. § 2, nr. 1, 2, og 4, jfr. straffelovens § 86- til tvangarbeid i 1 -ett- år og 8 - åtte- måneder, med fradrag av 277 - to hundre sju og sytti- dager for utholdt varetektsarrest, bot kr. 3000- tre tusen kroner-, og tap av de rettigheter som er nevnt i anordningens § 11 nr. 1-4 i 10 -ti- år, jfr. § 12.

Forøvrig frifinnes han.

I saksomkostninger betaler han kr. 25.- fem og tjue o/100 - kroner

- - - -

Dommen ble lest opp for domfelte for åpne dører.

Han ble gjort kjent med at opplesningen trer i stedet for forkynnelse og med rettsmidlene. Han ble levert et eksemplar av "Meddelelse til domfelte".

Retten hevet.

Bj. Rognlien.

(sign.)

Robert Boldermo.

(sign.)

Håkon Lysheim.

(sign.)

Rett utskrift bekreftes:

